По конфіскаті — другий наклад.

Ч. 9 (10.392). Львів, середа 14. січня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.

Конто почт. щад. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Видає ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“ Начальний редактор д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Серед хаосу.

Повоєнна Европа ніяким чином не може вийти зі стадії хаосу, скинути з себе воєнний намул і у виясненій ситуації стати на твердий ґрунт позитивного будівництва. В прилюдній опінії вічно покутують окрайці воєнних і повоєнних кличів, безвпинно перелицьовується старі програми, розлягаються в новій формі перестарілі як світ кличі, відбуваються найріжнородніщі конґреси з метою навязати пірвані нитки передвоєнних взаємин, то зшіплюються — то вимикають себе, як приплив і відплив моря, бурунні крайних правих і крайних лівих суспільно-політичних течій, і все те потапає в хаосі, як в першому дні творення світа.

Чисто календарна подія, закінчення старого й початок нового року, настроює армію европейських публіцистів зупинятися над явищами останнього року та під кутом своїх переконань, світогляду і настрою робити висновки в *свою* користь, пророчити побіду *своїх* власних чи під таким або иншим впливом *засвоєних* ідей.

Консервативні, клерикально-монархістичні, одним словом реакційні журналісти й політики на основі подій 1924 р. твердять, що Европа пішла *направо*; що відбувається величезний зсвиг в тому напрямку; що світ, а головно втомлені народи Европи мають досить всіх більше й менше соціялістичних експериментів та що европейські суспільности бажають жити, працювати й розвиватися на основі старих божих і людських прав, на основі старого суспільного розподілу, в залізних карбах консервативних, міцних, слабо й повільно еволюціонуючих державних установ. Такий погляд підкріплює не так емоціональний, хоч хиткий італійський фашизм, не його еспанське опудало з „сальоновим львом“ Прімо де Ріверою на чолі, навіть не вдержання позицій правими партіями в Німеччині і не спроби відновити національний бльок у Франції під кермою Мільєрана (замісць Поенкаре), як радше і головно закріплення кількалітньої одностайної, непохитної влади за консерватистами в Англії. Спроби Чемберлена створити ріжношерстий протибільшовицький бльок з Польщею, Румунією, Юґославією, Болгарією і балтійськими державами в перших рядах — настроюють прихильників реакції на оптимістичний і, одночасно войовничий тон. Правда, передні ряди протибільшовицького бльоку вовтуваться в царині невідомого і їх словну войовничість значно поменшує фактичний страх за невідоме майбутнє, та факт вишається фактом, що такий бльок творіться. В звязку з цим заворушилися й російська еміґрація та [illegible] український еміґрантський, т. зв. республиканськодемократичний бльок (від Мілюкова до Чернова) творить — по поголоскам — „Всеросійську Диреторію“, до якої має увійти 5-тьох Росіян і 5-тьох „інородців“. Окремо метушиться еміґрантський цар Кирило, збираючи під своїми прапорами тих, що згодяться піти у бій за „вѣру, царя і атечество“. Рівнобіжно і в значній мірі одноцільно з акцією царистів має розвиватися акція гетьмана Скоропадського. Першому бльокові має патронувати Франція, другому головним чином Америка.

Ця акція, похід направо і дійсний чи мнимий зріст консервативних сил не лякає кремлівських можновладців. Вони не тільки не ладяться здавати позицій, але й переходять на всіх пунктах до змішеного наступу, одночасно організуючи до ґенеральної зустрічі всі свої внутрішні і вовнішні сили. Поруч дисциплінованої червоної армії, комуністичних партій всіх частин світа, майстерної пропаґанди і спочутливости для національно-визвольних рухів поневолених народів в инших державах, йде наступ проти світових великодержав й їхніх підголосків на всіх відтинках світового фронту. Влучення до Рад. Союзу Бухари й Хоребсу, опанування Китаю, підтримка протестаційно визвольних рухів в Індіях, підсичування хаосу в музулманському світі, події в балтійських державах, а особливо в Естонії — все те вказує, що бистре око Москви заглядає у всі кутки, творячи з них точки опору для своєї політики і підстави спротиву проти наступу світового капіталу й реакції.

„Золота середина“ світова демократія, теж находиться в стадії змінчивих флюктуацій. А все таки ліберально й радикально демократичні публіцисти доказують, що невірний є погляд, немовто 1924 р. був роком здвигу направо. Навпаки, події 1924 року свідчать про зміцнення сил *демократичного табору* в Европі. Поразка найкрайніших націоналістів і комуністів в Німеччині та одночасний зріст сили німецького (правого) соціялізму, вдержання влади у Франції в руках демократичної лівиці, соціялістично-демократичні уряди в Данії і Швеції, розвиток демократії й соціялізму в Австрії, Бельгії, Голяндії і Швайцарії, галасливий розклад „античної“ фашистівської диктатури в Італії і її карикатури в Еспанії, а вкінці й зріст голосів лейбуристів при останніх виборах в Англії — засвідчує зріст демократії і поворот до рівноваги захитаного війною й повоєнними перипетіями парляментаризму.

В створених умовах важко говорити про те, чи *Европа* пішла направо, чи наліво. Є це перестарі-[illegible] ґрафічним частинам, бо сьогодня не приходиться говорити ані про европейську суцільну думку, ані про азійську чи африканську. Ще найкраще можна булоб говорити про американську думку, якщо під неї підставляти в найзагальнійшому розумінні політичну думку Зединених Держав Півн. Америки. Політичний і економічний світ не складається з пяти частин (Европа, Азія, Африка, Америка й Австралія), тільки з *чотирьох* великих могутностей: Америка (Зединені Держави), Бритійська Імперія (Англія з домініями), Союз Рад. Республик (краще булоб назвати: Евразія *)) і Европа (від Атлантійського океану до границь ризького трактату). Очевидно, що серед тих чотирьох могутностей фактична Европа (без Англії, европ. Росії і України) виказує найбільше розбіжностей і суперечних інтересів, хаос клубиться в ній і кипить, як в старому горшку. Вона виявляє найбільше слабих сторін і найменше суцільно-додатних. Навпаки, вона перестала віддзеркалювати на хід подій світа, а стала під політичним, цивілізаційним і соціяльно-економічним оглядом тереном герців трьох инших могутностей.

Поділ української території між двома могутностями (Европою і Евразією) та вплив на світові взаємини, відбудову господарства і реституцію правових відносин в Европі й Евразії двох инших могутностей (Брит. Імперії й Америки) повинні бути вихідною точкою в наших роздумуваннях над українською проблемою. Не легка це справа, а навпаки дуже складна, що вимагає безпристрастя і широкої та предметової оцінки біжучих подій, щоби не згубитися в бушуючому хаосі і лябіринтах суперечностей та не стати іграшкою в чужих руках і для чужих інтересів.

Ф. Ф.

*) Цей термін не має нічого спільного з Евразією кн. Кудентове.

Міжнародні наради.

ПОВОЄННІ ДОВГИ І СУПЕРЕЧНІ ПРЕТЕНСІЇ. — ЗАХОДИ ФРАНЦІЇ. — МИТОВА БОРОТЬБА. — РОЗБІЖНІСТЬ ЧИ СОЛІДАРНІСТЬ?

У Парижі скликано на день 7-го січня конференцію фінансових міністрів отсих держав — Франції, Англії, Італії, Японії, Зединених Держав, Чехословаччини, Румунії, Польщі та Португалії. На цій конференції мають радити над справою поділу німецьких воєнних відшкодувань. Спір між учасниками останньої війни: як розділити воєнну добичу, тягнеться не від нині. Ми писали вже про становище Франції, яка домагається виїмкових привілеїв, з огляду на те, що на її території велась війна і що вона зазнала найбільше втрат.

Першим пунктом нарад є справа покриття коштів окупації Рурщини. Франція є тої думки, що окупація була зроблена в інтересі всієї коаліції, тому всі держави мають обовязок покрити її кошти. Другим пунктом є поділ між союзників перших німецьких сплат, згідно з економічним пляном Доза. Найважче рішити: Хто має першенство як віритель зі загальної суми 800 мілінів долярів, позичених Німеччині шляхом підписки. Є ще й инші пункти в роді того: хто має покрити американські претенсії в наслідок окупації Надренщини. Всі ці питання дуже заплутані і дають привід до найбільше розбіжних поглядів ріжних союзних держав.

Паралельно з офіціяльними нарадами будуть вестись закулісові розмови; яким шляхом полагодити всі спірні претенсії. Франція випередила ці наради вже півофіціяльними розмовами у Вашинґтоні з представником Зединених Держав. До порозуміння не дійшло, тому, що Зединені Держави не хотіли попасти у конфлікт з Англією, Америка стоїть на становищі, яке не дуже до вподоби Франції, а саме, щоби справу французьких довгів передати міжнародній комісії, яка склала би проєкт, аналоґічний до економічного пляну Доза для Німеччини.

Франція старатиметься всіма силами, щоби найти порозуміння зі союзниками, хоча би у деяких пунктах, з огляду на те, що Німеччина вже почала проти неї війну економічної ізоляції. Дня 10. січня втратили свою силу ті пункти версайського договору, що признавали Франції цілу низку поважних митових привілеїв супроти Німеччини. На кілька тижнів перед цим речин-

Пр. 1112/24. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний як Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Державної Прокураторії, що зміст часописі „Діло“ ч. 289 (10.382) з дня 30. XII. 1924 р. в артикулі під заголовком: 1) „Українська автокефальна церква“ уступ межи словами: своїх керманичів а Дали меморіял, 2) „Пан куратор урядує“ уступ у Варшаві до кінця артикулу, 3) „Новинки“ нотатки 1) Перемальовання вивісок або язикові замоти в нотаріяті“, а) уступ межи словами: язикові знаки а і до нотаріяту, б) уступ по словах: з канцелярії викинути до кінця нотатки, 2) четверта нотатка в цілій своїй містить знамена [illegible] з § 65 а) зак. кар. ад 3) 2 виступку з § 305 з. к. уважа доконану в дни 24. XII. 1924 року конфіскату за оправдану і зарядив знищення цього накладу і видав по думці § 493 п. карзаборону дальшого розширювання того друкованого письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторові тої часописи, щоби це рішення помістив безплатно в найблизшім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 18. XII. 1862 Д. з. д. № 6 ах 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 з. п. — Львів, дня 30. грудня 1924.

(Підпис нечиткий.)

Данцігський епізод.

Ще трохи а данцігський скринковий епізод був би розрісся в поважну справу, хоч і так він набрав вже ваги майже міжнародньої події. На території Данцігу ушкоджено неправно і під захистом ночі притверджені польські почтові скринки. Польський уряд і польська преса глядять на цю подію инакше, а саме твердять, що тут обиджено маєстат польської держави, бо на почтових скринках находилися державні емблєми Польщі.

Змагаючи до поладнання цього епізоду, данцігський сенат звернувся до високого комісаря Ліги Націй в Данцігу Мек Донелля, в якому запрошує його вирішити новий конфлікт з Польщею. Навівши правні постанови, які управнюють Польщу до введення польської почти на тєрені данцігської пристані виключно в спеціяльних, на ту ціль призначених будинках з виключенням почтових скринок і листоносів, сенат „закладає святочний протест проти того, що польський уряд шляхом своїх самовільних заряджень виступає поза границі, зазначені йому правосильними рішеннями Ліги Націй, чим нарушує суверенні права віл. міста Данцігу“. Вкінці сенат покликується на парижську конвенцію з 9. липня 1920, яка в таких випадках вимагає приноровлення методи арбітражу.

Проти такого спокійного і чисто річевого ставлення справи польська преса вдаряє у найвищий тон. Вона домагається ні менше — ні більше, тільки негайного приноровлення господарських санкцій, щоби припинити апровізацію Данцігу, дальше введення польської поліції на територію Данцігу для охорони правительственних обєктів і особистої безпеки представництва польської держави і вкінці *змобілізування на данцігській границі відповідної кількости польського війська*, готового кожної хвилі до оборони польських прав і маєстату польської держави.

Таким чином данцігський епізод набрав признак ватяжної проблєми міжнародного значіння. Він не лише вирине на міжнародньому тєрені, але й готов був дати привід Польщі до кроків, які mutatis mutandis нагадувалиб акцію ген. Желіговского у відношенні до Вильна.

Господарські санкції, введення польської поліції і мобілізацію польського війська на данцігській границі вважає польська преса як „minimum тих консеквенцій, які повинен польський уряд витягнути з останніх подій на данцігському ґрунті“.

Коли таке є minimum польських вимог, то щож говорити про maximum?

Не даром польська преса бє головно на те, що витягнення згаданого вже „minimum-а консеквенцій“ з господарськими санкціями, поліцією і військом найде апробату всіх держав, що „з трівогою глядять на огнище більшовицької пропаганди, яка концентрується в Данцігу“. Коли з тим всім порівняємо інформації півофіціяльної „Litauische Rundschau“, що Польща в своїх інтервенційних забаганках проти Рад. Союзу, — мовляв — для усунення комуністичної небезпеки для себе, — вимагає закріплення себе на балтійському побережі, себ-то вимагає Данцігу або може й щось більше, то аж тоді стане перед нами у всій повноті нагальна гра в скринковій справі.

І хто знає, чим був би закінчився данцігський епізод, колиб телеграфічні дроти не принесли були відомости, що захиталося, перестало бути актуальним творення протибільшовицького бльоку, чи навіть ваємної протибільшовицької коаліції під проводом Англії. Годиться зазначити, що перед кількома днями, скоро тільки европейська преса заговорила про цей бльок чи новий „кільчастий дріг“ супроти СРСР., півофіціяльний „Тан“ назвав ці заходи звичайною примхою. Тепер вже і Чемберлен — по словам Раковського — заявив, що Англія не хоче брати участи у *протибільшовицьких союзах*, ані в кампанії на Балканах чи в инших державах. З цих заяв роблять висновки, що Чемберлен має намір відновити переговори з СРСР., скоро тільки радянський уряд дасть гарантії щодо припинення комуністичної пропаганди в Англії і домініях.

Ця відомість була коновкою холодної води на розпалені польські голови. Англійська вдержливість в справі творення протибільшовицького бльоку не тільки відсуває на деякий час, або й усуває зовсім саму ідею такого бльоку, але й змушує до відвороту польський войовничий табор. Правда, віцепрем. Туґут заслонює цей відворот сильними фразами про те, що Польща „не дозволить нікому зневажати своєї чести — без огляду на те, чи зневажаючим буде сильніший, чи слабий і чи слабі будуть ховатися за плечі найсильніших“, але становище Англії примушує Польщу згодитися на „експіяцію“ данцігського сенату, а справу меріторичного вирішення скринкової події віддати високому комісареві Мек Донеллеві в першій інстанції.

М. Ч.

зем представники обох держав вели переговори, з метою дійти до порозуміння: до нового митового договору. Ці переговори розбились. Німеччина вважає, що відсутність договору з Францією є для неї кориснійша. Німеччина не згодиться імовірно навіть на пропоноване Францією тимчасове торговельне порозуміння. Німці рахують на симпатії Англії та Зединених Держав у своїй митній боротьбі з Францією. Цим двом державам залежить на економічнім розвитку Німеччини, а коли Франція не матиме змоги експортувати свого краму до Німеччини, тоді вона буде більше схильна у господарсько-фінансовій скруті до уступок.

З другого боку розбіжність поглядів союзних держав на поволенні довги змішнює Німеччину в її односильній лінії. Те, що єднає союзників: окупація кольонської території та справа розброєння Німеччини — належить також до питань, які не є відокремлені від цілої низки инших, ще неровяснених питань. Побачимо, чи на париській конференції виступить ще раз давня союзницька солідарність, чи зарисуються перші щілини у потрясеній будівлі, яка залишилася по війні.

---

20 с. м. здержується висилку часопису тим Вп. Передплатникам, що залягають з передплатою за біжучий місяць. Передплата на біжучий місяць 4·20 зол.

Національний Музей у 1924 р.

II.

Завдяки заходам і бажанню гр. кат. громадян Богородчан, славнезвісний іконостас кінця XVII. і початку XVIII. в. по довгих скитаннях опинився вкінець в Національному Музею на довший час, поки Богородчани не будуть мати відповідної церкви для його приміщення. Тепер одначе ця національна дорогоцінність находиться в такому стані, що доведеться вложити в неї значні кошти, щоби належито закріпити мальовила, їх одчистити тільки з болота і копоті, та виставити до прилюдного оглядання. Про повне виставлення цеї величної памятки у природному обрамленні не можна думати за браком місця на висоту. Отож ця памятка дасть змогу тісному кружкові підготовлених до справи пізнати близче дальшу ступінь іконописної техніки та перехід від іконописного рисунку до олійного реалістичного малюнку, а Праздники іконостаса дадуть змогу зрозуміти цілу сіть звязків іконописи — зі словесністю, західнім і своїм стародруком - деревори том, та людовим здібництвом.

Вистави і належні до них пояснення протягом 1925 р. будуть постепенно розкривати цінности Богородчанського іконостасу, з чого зможуть користати як найширші круги суспільности, що своєю численною участю у цих виставах захотять причинити Управі Музею платою за вхід лишнього гроша на її дуже великі потреби, хочаб

ЕВГЕН ЯВОРОВСЬКИЙ.

Різдво під Львовом.

Уривок з полевого записника.

— — — Поляки бють знову на нас мінами. Наші батерії разом з групою всі мовчать. От, здавайся на ласку божу.

До мене на позицію до Пасік Зелізних зайшов нічю якийсь поручник 3. сотні ім. кн. Льва. Оповідає, що свої становища обмотує вже дротами. Добре робить! Він так само як я думає, що тільки облогою взяти Львів.

Артилерія бє десь далеко на місто. Тільки чути протяжне гудіння.

До нас „нарокував“ Володимир Хомин, хорунжий з Камінки Струмилової. Дуже симпатичний...*) Я дістав приказ перебрати 11. сотню IV. коломийського куріня й адміністративно (тактично нею я вже довший час проводив). Боєвий стан сотні такий: чотирох старшин зі мною (я, Юліян Галяревич, Теодор Вінчур і Володимир Хомин), в першій четі 40 люда, у другій 42-ох, у третій 41 зі справником, разом 123+4 санітети: разом 127+12 скорострільних — разом 139. Командованих 19, себто три чури, двох у канцелярії, двох кухарів, чотирох візників, чотирох поводаторів коней, двох хорих при обозі, один ординанс у канцелярії сотні — й один баталіонний ординанс. Хорих з дня вісім. Разом харчевий стан: 166.

Дають мені знати, що завтра о 8. год. рано в Сихові розділювати буде спеціяльна семичленна делєгація з Коломиї дарунки на Різдвяні Свята між Коломиян... Не забули нас наші в Коломиї... У Пасіках біля самої школи явилися аж три пари запряжених у вози коней — і цілком безлично ідуть собі! Це вже крайнє ігнорування ворога! Телефоную скоро до гармат — і вони вже бють!... Вози з кіньми гальопом утікають...

Довідуюся від телефоніста, що по лісах на наших задах не тільки ворожі частини, але й наші дезертири. Їх повно. Всі озброєні і голодні. Нападають на наших людей, головно на кухні.

Наші мали зробити наступ на цегольні. Одну з них навіть обсадили.

Дня 6. січня 1919. р. Ніч тиха: стріляють тільки рідко. Десь на ліво бє наша „панцирка“ ґазовими ґранатами.

Рано о 6. год. надходить до мене 12. сотня О. Бордуна і зміняє мене і мою сотню. Я відходжу зі сотнею радо до Вульки. Цікаво: тільки я відійшов зі становищ — вже вдарила міна у дім, де я перебував, а де тепер Бордун з телефоністами... Справді: команда мусіла перенестися в дім наліво...

Я перейшов зі сотнею через Пиросівку. Курінний Запутович і поручник Щуровський лежали ще в ліжку, значковий Вотулинський поїхав вже до Сихова — по Різдвяні дарунки.

Був чудовий ранок. Природа була покрита снігом. Ідемо до Сихівської Вульки.

На місці вкінці. Розкватирувалися. Тільки 1. чета з Вінчуром пішла ще 15 хвилин дальше ізза браку хат під кватири.

Надходить Різдво Христове.

Досить сумно і невесело.

Не знати, чи вороги не зачнуть якої комедії ще сьогодні?...

Наші запалили їм муніційний склад біля цегольні... Горить і тріскає на голос! Чути аж сюди!... І дим іде високо...

До мене непомуходили колядники від поодиноких чет... зі старими різдвяними піснями.... Мені якось вісково...

Тут і заряджено у нас — строга поготівля! Нам передано телефоном желання „Веселих Свят“ від отамана Микитки і сотн. Галевича, команданта відтинка. Я побажав щастя нашому куріневі...

Телефонують: вже привезли до куріня „дарунки“... Якийсь календар на 1919 р. „Український Жовнір“ і —картка „Веселих Свят“...

Ми пішли ще глянути на горіючу електрівню. Великий пожар.

7. січня 1919 р. Тихо на цілому фронті. Перший день Свят. Чудовий ранок. У лісах біля Сихівської Вульки всі краски нараз...

Я вібрав сотню і промовив до неї про „Світ, нас і наше будуче“... Тричі „гурра“... Для Української Республики!...

До нас зайшов Вінчур, потім Запутович. Дискутуємо. Оголошення ґенерального штабу голосить про нашу невдачу біля Мостиск. Якісь вісти доносять, що в Коломию прибула комісія — самі Наддніпрянці — й асентерує всіх без розбору!... Наш телефоніст упився—і пішов у напрямі Сихова. Його приловлено: дістав на дорозі 15 буків... Мій рахунковий ужик пиває із заміжу

*) І хоробрий. Поляг опісля при нашому відступі з Галицької України у нашому наступі на Бурштин.

біжучих закупів, не говорячи про видання, на які 1925 р. треба около 10.000 зл., коли в 1926 р. має бути виконана намічена видавничим пляном програма. — Зрозуміло, що 400-літтю білоруського перводруку у Вильні буде присвячена осібна Скоринсько - білоруська вистава, до якої є в Музею безліч дорогоцінного матеріялу.

Щоби облегшити як найширшим кругам суспільности користування збірками, Управа Музея годиться на догідних умовах сплати доставляти поодиноким громадянам музейні видання, та давати їх в заміну за певні предмети музейної вартости. Усі музейні видання до кінця 1924 р. можна набувати місячними сплатами по 13 зл., а на видання 1925 р. належить вплачувати готівкою 36 зл.

Таким чином чисельними відвидинами і точною сплатою належитости за побрані видання тягар удержання Музея зменшиться, а тоді всевидрому Основникові досить буде подумати за завершення музейного будівництва — подпрерваним місця переховку і виставлення збірок. До будови і то великої змушують нас усіх зібрані скарби національної культури, яких нема вже від 1912 р. де переховувати, нема як виставляти, а не то що доповняти. Пляни будови в основі вже є готові, а зовнішньо будуть викінчені в належну хвилину. — Правда, немає тепер вже таких поривів, якими одушевлялися колись ті, що складали на будову Народнього Дому, або Преображенської церкви; немає також тих чільних і так чисельних передплатників - читачів серед духовенства, монахів і світських людей, скільки їх стрічаємо у списках Історії Зубрицького, альбому Зорі Галицької, та инших. Оскуділа колишня Галицька Русь попитом на поважну книгу, притихла Україна Подністрівя у своєму будівельному запалові! — Але велика потреба мусить найти велику раду. В неї й вірить Управа Національного Музея, звертаючись отсим шляхом до української суспільности, як збірного власника усіх колишніх цінностей, залишених в памятках української давнини, та прийдешніх — захованих у можливостях творчого прояву Національного Генія із закликом: крайна пора начати думати за створення такої скарбниці скарбів національної культури, в якій всякому можна було би пізнати їх, та з якої рік-річно плила би велика творча праця все нових поколінь — духових цінностей працівників та творців.

Декілька цифр з бюджету за 1924 р.

Вклад Основника Впреосвящ. Митрополита Андрея	6.430 зл.
вплив ріжних на видання (Америка побрала видань за дол. 174)	3.700 „
вступи	430 „
ріжні дрібні доходи	138 „
дохід з [illegible]	262 „
разом вплаву	10.960 зл.

З того видано на:

видання	5.000 „
закупна	2.000 „
консервацію	100 „
поїздки до 11 церков	113 „
канцелярію, порто	240 „
світло, опал	240 „
службу денну і нічну (2 особи)	974 „
помічників (3 особи за 18 місяців)	380 „
директора	1.330 „
адміністрацію домову (податки, рати, направи)	583 „
видано	10.950 зл.

На 1925 р. Управа Музея потребує 25.000 зл., з чого може покрити всього 8.000 зл., решта паде знов тягаром виключно на ВПреосвящ. Основника - Митрополита, яку покрити чи буде можливо серед тяжких умовин фінансових, зараз годі предвидіти. Се тим паче гнобить Управу, що гіпотечний віритель фундаційного музейного дому ГКО. підвисшила вальоризаційний процент гіпотечного довгу на 24 процент на основі тій, що приміщення Музея не підлягає нібя то під постанови розпорядку Президента РП. про чиншеві доми.

Внутрішне життя Музея в цифрах представляється так: вплаву предметами було 738 штук до 23369 ч., в тому рукописів 93, стародруків 69, по мистецтву і книгознавству 275, ікони 31, мальовила новітних 30, виробів металевих і деревляних 37, костюмів і матерій 15, археольогії 5, монет 10, карт географічних 21. — В робітні видано 120 особам 346 томів рукописів і стародруків. — Гостей було 1660, в тому: 675 студентів, 405 учеників, 32 священиків, 24 друкарів, 14 ремісників, 352 інтелігенти, 102 Поляки, 37 чужинців з Австрії, Італії, Румунії, Франції, Сербії, Чехії, Болгарії і Америки, 5 з Волині. — Виставу новітнього мистецтва відвідало 881 осіб.

В іконописній робітні під проводом інжін. В. Пещанського пройшли техніки темперової іконописи: 2 монахині, 1 монах і 4 світські.

На приріст склалися крім закупна дари: Основника Музея ВПреосвящ. Митрополита 273 предмети, Авраменка, Архипенка, о. Баричка, Еппа Йосифа Боцяна, О. Бук, радн. О. Варвінського, М. Верлада, д-ра Г. Гіліцінського, д-ра Е. Грипака, о. І. Деревянка, пок. о. Ю. Дорожинського, Соф. Ердеї, о. А. Заяця, о. д-ра І. Застирця, О. Кородиківної, З. Кириловича, І. Чиняка, д-ра Г. Костельника, о. І. Кошоби, пок. В. Літинської, проф. П. Лупинського, Ю. Могалевського, д-ра М. Новаківського з Ужгорода, І. Огієнка, о. П. Пилипця, Просвіти зі Львова і Ужгороду, проф. Б. Пенева зі Софії, о. П. Сас-Погорецького, о. Е. Роздольського, о. В. Семкова, о. І. Сохацького, С. Судовського, М. Собчишина, проф. К. Студинського, о. В. Толочка з Вильна, архит. С. Тимошенка, І. Фостяковського, о. О. Фацієвича, М. Цьоканової з Ужгорода, о. Л. Чапельського, сенат. М. Черкавського, студ. Чемеринського, о. Клим. Шептицького, д-ра В. Щурата і д-ра Ю. Яворського.

Підмогами на видання і їх закупном до Америки причинилися в долярах: Епископ Микита Будка 57, „Провидіння" у Філядельфії 50, „Обєднання" у Філядельфії 50, Епископ Константин Богачевський 30, о. А. Пристай 25, о. Л. Чапельський 12.75, о. І. Ортинський, п. Магдалина Ортинська і п. И. Коган по 12, п. Е. Якубович 10, Епископ Д. Ніврадн 7, о. П. Понятишин 6, о. А. Рудакевич і о. М. Кузьмак по 5, о. И. Чаплинський і о. М. Киндій по 3, о. В. Лотович, пп. Д. Штогрин і К. Піддубицький по 2. — Крім належних видань одержали за се премії: „Провидіння" темперовий малюнок Спаса, „Обєднання" — малюнок арт. І. Труша „Копа в полі", Епископ Н. Будка — „Старець патріярх", мал. арт. І. Труша. Епископ К. Богачевський — свмч. Йосафата темпер. малюнок іконописної школи, о. А. Пристай — „Старець на тлі пустині", п. М. Ортинська — „Арабин на верблюді", о. П. Понятишин — рисунок українського килиму.

На 1925 р. намічено до складення показчиків місцевостей і осіб, про які є мова в актах музейного архиву XVII—XVIII вв., опис збірок листів XVIII в., грамот XV до XVIII в. і викінчення опису рукописів XIV—XVIII вв., та галицьких XIX в. — Роботи консерваційні в іконописному відділі вестиме п. В. Пещанський, особливо над Богородчанським Іконостасом.

І. Свенціцький.

...котирнайцять томів „Історії французької революції"... Дійшло до нас також одно число „Стрільця", органу українського війська з Тернополя (редагував Василь Пачовський).

У телефоні зробили получення з групою „Схід". Чути якісь назви: Чигирин, Київ, Берестечко...

8. січня о півночі дістаємо приказ — до відмаршу. Ідемо — до Сихова, коло старої курінної канцелярії. По дорозі — скільки пригод і жахіть! Дороги — з нас ніхто не знає! Фронт тут складний: крутиться і вється на всі боки! Легко зайти ворогові прямо в зуби! На щастя зголошується стрілець Матійчук, що знає дорогу і нас веде. Хоча — раз ми мало-що таки не на самому фронті — у марші — ворог бє сюди гранатами з коротконосих гармат! У Сихові застрягла у болоті і снігу наша сотенна „фіра" з муніцією. Ледви витягнули якось... Опісля напилися ми кави! (Ах, та кава о півночі! Хто її не знає?) І — марш!... Наперед 12. сотня, опісля 11-та і 10-та, дальше скоростріли, провіянт і инше. Ідемо до Зубри. Дорога лиха, болотиста. Ноги повні води. Ідемо досить скоро, навіть за скоро. На пів осьмої рано ми в Зубрі. Тут команда групи Микитки. Одержуємо приказ: переходимо з групи Микитки до нової групи майора Ерле: ми, 24. п. п., УСС-и. О третій пополудні ми вислали „кватирмахерів" до села Головиці. До мене приїхав мій приятель Володимир Букшований і четар Гринів.

Вкінці йдемо. Через Солонку. Медведиці, Наварію до Годовиць. Дорога тяжка. Велике болото. Прямо щось нечуваного. Всі ми перемучені фізично — і морально. Настрій у нас таком — не найкращий...

9. січня — ми ледви трохи відпочили — безсилі від перемучення — мусимо йти до Басівки, бо до Годовиць приходить новий курінь — курінь от. Черського. О 3. год. ми справді вже в Басівці. Тут гарні кватири. Я особисто під лісом. Щось кажуть — через ліс ворог! На всякий раз я виставив польові сторожі! Опісля — у нас „строге поготівля" — але я так перемучений, що йду спати...

Дня 10. січня йду на орієнтаційну патрулю до наших становищ під Скнилів, на Березину, лісом до полевих сторожей до залізничого шляху, що веде до Стрия, до будки ч. 4. Наша „панцирка" стоїть у лісі: перед нею зірваний залізничий міст на якомусь потічку. — — —

Дрібні вістки.

На Зінов'єва, голову III. комуністичного Інтернаціоналу був підготовлений замах на залізничому дворці в Ленінграді в момент його повороту з Москви. Атентат не вдався. Змовників арештовано.

Керенський мав визнати большевицький уряд і підпорядкуватися його владі. Супроти цього робить він приготування для повороту до Росії. Такі інформації з Праги подала „Gazeta Poranna".

Петлюра у Парижі.

Парижські „Последнія Новости" — орган Мілюкова — доносять, що в Парижі находиться тепер бувший головний отаман Української Народньої Республики Петлюра. Тудиж приїхав із Варшави бувший голова ради міністрів УНР. В. Прокопович.

У. С. Р. Р.

Всеукраїнський учительський зїзд.

На день 5. січня 1925 р. заповіджено скликання першого Всеукраїнського учительського зїзду. По всій Україні ведеться саме тепер підготовча акція до того зїзду. На день 11. січня 1925 р. заповіджений Всесоюзний учительський зїзд, на який Україна вишле 220 делегатів. Делегатів на Всесоюзний зїзд вибирають окружні зїзди. Ними же вибирають і делегатів на Всеукраїнський зїзд. Число учасників останнього перейде далеко понад 400. (За „Вістями".)

ОСТАННІ ВІСТИ.

Справа східних „кресів".

Соймова адм. комісія в присутности Тугута полагодила 12. І. внесення в справі східних воєвідств. Резолюцію посла Звежиньского в справі введення вимкового стану відкинули. Принято резолюцію п. Прагера, що взиває уряд до виконання земельної реформи в сх. воєвідствах. Принято резолюцію пос. Косцялковского, яка взиває уряд відкликати ген.-воєводів і резолюцію пос. Керніка, щоби уряд предложив програму направи держ. адміністрації в сх. воєвідствах, щоби при виконанні зем. реформи узглядити потреби місцев. населення, щоби приступив до здавлення бандитизму. За цією резолюцією заявився й мін. Тугут.

Вибори до сільських і місьних рад.

У марш. Ратая відбулася конференція з мін. вн. справ Ратайським. Мін. вн. справ бажав би, щоби вибори в Галичині й Конгресівці відбулися як найскорше. Вибори до сільських рад на основі нового виборчого права моггимуть відбутися з кінцем червня ц. р.

Слідство проти Радіча й його партії здержане?

„Hrvat" звідомляє, що сенат суду в Загребі здержав слідство проти реп. селянської партії і його провідника як законно неоправдане. Білгородські часописи звідомляють, що ухвала щодо здержання слідства торкається лише д-ра Мацека зате Радіча сенат рішив задержати в вязниці. Проти першої ухвали відкликався прокуратор, проти другої оборонець Радіча.

В Італії.

12. І. відбулися довірочні наради Джоліті, Орлянда й Саляндри. Як звідомляє „Дж. д' Іт." порозумілися щодо спільної напрямної для оборони принципів ліберального устрою й конституції. Рада мін. рішила представити в парляменті проект закона, який уповажнює уряд вводити зміни в законодавстві про публ. безпеку і признає урядові вносити поправки до карного кодексу, карної процедури і законів про організацію судів. Сенат скликано на 20. І.

НОВИНКИ.

— **Вп. д-р Василь Панейко** зрезигнував зі становища редактора „Діла" а на прохання Управи Видавничої Спілки „Діло" обняв тимчасове ведення редакції Вп. д-р Дмитро Левицький.

— **Перший „Дім Просвіти" на Волині.** Розпочата в серпні 1924 р. будова першого на Волині „Дому Просвіти" в м. Рівному є закінчена. Посвячення й урочисте відкриття „Дому Просвіти" відбулося 11. січня о 12 год. в полудне. Як програма свята була передбачена Служба Божа і посвячення о 12 год., та концерт і вечірка о 8 год. вечером (ще не наспів докладний звіт зі свята відкриття). З приводу цього рівенська „Просвіта" видала одноднівку п. н. „Вісти з рівенської Просвіти", в якій кличе все свідоме громадянство Волині, Холмщини, Полісся і Підляша до невтримної праці на народній ниві. В одноднівці подано теж само докладний виказ жертв на будову Дому та цілий рахунковий звіт. Щиро витаємо рівенських і всіх волинських громадян з їх нинішнім успіхом.

— **Чергова денунціяція.** „Слово польське" не може вспокоїтись після появи шкільної брошури „З рук до рук, з хати до хати!" Спершу накликувало поліцію до репресій проти цієї брошури й інсп. І. Ліщинського, якого посуджує як автора брошури, а тепер нацьковує прокуратуру проти... „Діла", яке за „Словом польським" передрукувало деякі цитати з названої брошури. „Сл. п." повчає прокуратора про ріжниці тенденцій в поміщуванню тих самих текстів і при цій нагоді не може стриматись від другого доносу: на перемиський „Український Голос" і на перемиську прокуратуру.

— **Новомодний Адам і Ева.** Один з американських часописів розписав нагороду для такого подружя, яке п ребуде в американському прадісі цілий 1925 рік. З поміж оферентів вибрано молоде подружє, яке вже 12. грудня почало експеримент повороту до життевого трибу Адама і Еви.

— **Найбільш відповідна заняття.** Сьвіжо увінчований почесним званьом польського доктора фільософії „містер“ Падеревскі відпочиває тепер на лаврах у своїй палаті в Марж під Льозанною. У сусідньому селі комітет захотівся біля уладження Сильвестрової забави, але мав великий клопіт: не було музики. Тоді хтось розумний порадив комітетові, що ось, мовляв, у Морж живе якийсь Падеревскі, який непогано грає на фортепяні, не має тепер ніякого заняття і певне радби заробити трохи гроша на зиму. Комітет послухав і як стій написав до Падеревского, пропонуючи йому три долари за ніч грання до танцю. На жаль Падеревскі не прийняв такої блискучої пропозиції. А шкода: бо в порівнанню з коліством, яку він приніс на посаді польського премієр-міністра, він міг дійсно прислужитись добрим людем, колиб пішов на зустріч балевому комітетові — маленького швайцарського села.

— **Ще один „польський“ учений.** В часописі „Przemysł, rzemiosło, sztuka“ (Річник IV, № II, виходить у Кракові) находиться в уступі під заг. „Huculska wyisanka w drzewie“ ось який висказ: „Huculszczyzna, którą piastowały ręce polskie i uczeni polscy z profesorem Włodzimierzem Szuchiewiczem na czele і т. д. Щоб називати пок. В. Шухевича „польським ученим“ — це така безсоромність, над якою нічого й спинятись. Такі „анексії“ польська наука й письменство ввела в систему.

— **Появились грошенята...** У Парижі в найблизших днях почне виходити великий чорносотенний щоденник групи московських побічників „царя-імператора“ Кирила. Щоденник буде звятися „Родіна“ („Батьківщина“). Поява великої газети свідчитиме передусім про один факт: що російські аристократи й генерали, які збанкротували на цілій лінії не лише морально, але й матеріяльно, — відкілясь знову добули гарненьких грошенят...

— **Важне відкриття в медицині.** Лікар Дерей (d'Herelle) в Пастерівськім заведенні в Парижі спостеріг ще в 1917 р. у хворих на червінку, що в їх відходах знаходится щось дуже маленького, але живого, чого найделікатніший фільтр з палевої глини не може задержати. Цей мікроорганізм має силу забивати бактерії не лиш червінки, але також всіх інших заразливих недуг. Дерей назвав цей мікроорганізм Bacteriophagum intestinale. Досліди виказали, що чисті культури бактеріофага ділають як превентивно так також курativно. Відкриття Дерея спричинить без сумніву великі зміни в лічению пошестей.

☦ Посмертні згадки.

О. **Олександер Барановський**, бувший парох Пукова, упокоївся в Станиславові на 80. році життя. Вічна йому память! 1178 1—1

О. Антоній Федин парох Копачинець, деканату городенського, помер дня 18/XII. 1924 на пятнистий тиф, заосмотрений св. Тайнами в 39. році життя а в 12. священства, полишаючи жінку і троє малих дітей. Вічна йому память! 1177 1—1

ОПОВІСТКИ.

Український Театр дир. И. Стадника (Шашкевича 5).
Вівторок 13. I. — МАЛАНЧИН ВЕЧІР. - Богато несподіванок!
Середа 14. I. — „ВІЙ“. 1—1

Новорічні вечерниці з танцями відбудуться в середу 14. н. м. о год. 8. вечером в салях Української Бесіди заходом Союза Українок і Бесіди. 1173 2—2

Український Наддніпрянський Хор засилає свої сердечні привітання *з Новим Роком* всім громадянам Перемишля, Самбора, Стрия, Станиславова, Надвірної, Тернополя, Львова і Жовкви, які так щиро вустрічали, витали й опікувались хором підчас його першого концертового турне по містам Галицької України. В імени хору *Дмитро Котко* диригент українського Наддн. Хору. **м. Луцьк, січень 1925 р.** 1171 1—1

На „Рідну Школу“ зложив персонал друкарні „Діло“ у Львові 364 золотих. Вп. Жертводавцям складаємо щиро-сердечну подяку. — Головна Управа У. П. Т. 1182 1—1

Дрібні оголошення.

ВСЮДИ знана фірма „Модендa“ в Львові, вул. Сташіца 8, відкриває концесіоновані Міністерством ВР. і О. П. тримісячні курси крою і шиття, жіночих суконь з днем 1. січня 1925. Вписи приймає до 15. січня 1925. 1056 8—8

5 КГ. венрової ковбаси, або 5 кг. хребетної солонини враз з опакуванням за 12 зол. 90 сот. висилає почтою за післяплатою фабрика вудженин Л. Нагірного в Самборі. Жадайте цінника инших масарських виробів. 1171 2—?

СПІЛЬНИКА на три тисячі долярів пошукую в ціли відкриття дуже інтратного торговельного підприємства. Зголошення до „Діла“ під „Рекорд 1928“. 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ПОДЯКА.

Тяжким горем і смутком прибита родина пок. о. Олекс. Барановського, бувшого пароха Пукова, що упокоївся 9. XI. м. р. в Станиславові, — почувається до обовязку зложити отсею дорогою сердечну подяку всім, що взяли участь в похоронї Дорогого Покійника, — а передовсім Впр. о. Мітратові Гордієвському на чолі многочисленного місцевого і замісцевого духовенства, за їх величавий провід так в наведенні похорону до Катедральної Церкви як і при винесенні тлінних останків на цвинтар і Всесв. о. д-рові Медвецькому за зворушаюче прощальне слово. Сердечне Спасибі складаємо всім Вп. членам тов-а „Боян“, що своїм чудовим співом звеличали похоронний обряд, та всім знакомим, котрі своїм співчуттєм облегчали горе засмученої родини і разом з нею попрощали Дорогого Покійника. Най Бог стократно всім нагородить!

Вдова, діти і внуки.
Станиславів, падолист 1924. 1175 1—1

!! Ширіть наш часопис !!

Присилайте передплату!

ДОБРИЙ інструктор поручається на провінцію. Знаменито провадить хор. „Правник“, Адміністр. „Діла“. 1150 1—1

ПОШУКУЄТЬСЯ інструктора до III. р. сем. і 4. кл. гімн. Зголошення до Адміністрації до 20. I. під Інструктор. 1181 1—3

За редакцію відповідає **О. Костик.**

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10